
[2018-3-RE](#)

CAUSA 2018-3-RE

(Samarra Naudi c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 39-2018. Recurs d'empara

Aute del 7 de maig del 2018

BOPA núm. 29, del 16 de maig del 2018

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 18 d'abril del 2018, per la representació processal del Sr. Joan Samarra Naudi, mitjançant el qual interposa un recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 9 d'abril del 2018 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2018-3-RE;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.1 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment els articles 38 i 89.2;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 9 d'abril del 2018;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Arguments del recurrent

- Aquesta part discrepa de la conclusió del Tribunal Constitucional en relació amb la vulneració dels drets al·legats en el recurs d'empara i considera que s'ha fet una valoració genèrica i que no s'ha analitzat cadascuna de les vulneracions invocades de l'article 10 de la Constitució.

- Segons el seu parer, el Tribunal Constitucional no ha abordat el nucli del problema que es plantejava, tant en la querella, com en el recurs d'empara, és a dir, l'anàlisi de les raons per les quals

la jurisdicció ordinària no segueix "*el llit probatori adequat*" i es pronuncia sobre el fons de l'assumpte sense justificar per què les proves proposades han estat rebutjades com a impertinents.

- Destaca que les úniques diligències practicades es van reduir a les següents: rebre les declaracions dels querellats i del querellant; incorporar a la causa la fallida d'Orfund, SA, rebre el testimoni de la secretària i excompanya sentimental d'un dels querellats i presentació de diversos escrits i manifestacions del querellat i dels querellants. I d'això, en conclou que no es va afegir cap dada nova posterior a la presentació de la querella.

- Si bé admet la certesa del judici contingut en el punt 3.5 de l'auto impugnada en relació amb la inadmissió de les proves, retreu a aquest Tribunal no haver tingut en compte un element essencial i constitucionalment vàlid, com és l'esforç de motivació jurídica d'aquesta inadmissió. En aquesta causa, la magistrada instructora del Tribunal de Corts no argumenta de manera raonada els motius pels quals considera que la resta de diligències prèvies sol·licitades eren inútils o perjudicials i, més concretament, precisa la llista de testimonis proposats que no van ser citats, i esmenta la pràctica d'una comissió rogatòria a Panamà en relació amb diversa informació sobre una entitat mercantil.

- Quant a la declaració relativa al caràcter temerari i infundat de la seva querella, lamenta que aquesta declaració s'hagi efectuat "*a manera de sanció i d'escarment*" en el marc d'una querella admesa a tràmit. Aquesta declaració és arbitrària i conculca igualment els seus drets, ja que si aquest era el cas, allò que hagués estat procedent era una inadmissió a tràmit i no l'inversa.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que revoqui l'auto d'inadmissió a tràmit impugnada, que admeti a tràmit el seu recurs d'empara i, en el seu dia, atorgui l'empara sol·licitada i declari la vulneració dels drets a la defensa i al recurs en els processos penals, reconeguts als apartats 1 i 2 de l'article 10 de la Constitució.

2. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

2.1. La part recurrent formula un recurs de súplica contra l'auto d'aquest Tribunal del 9 d'abril del 2018 que va inadmetre a tràmit el seu recurs d'empara. Ho efectua de conformitat amb els articles 38 i 89.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional que així ho estableixen.

El recurs de súplica constitueix un remei processal que el legislador ofereix a la persona que es considera gravada per la resolució d'un òrgan jurisdiccional. Es presenta davant el mateix tribunal (habitualment col·legiat) que va dictar la resolució recorreguda. I dels dos efectes habituals dels recursos, té el suspensiu però no el devolutiu, és a dir, que el seu coneixement no es remet a un altre tribunal sinó que ha de ser resolt pel mateix òrgan que va dictar la resolució. Pertany al mateix tipus de recurs que, en el cas d'òrgans judicials unipersonals, sol denominar-se recurs de reforma o de reposició. La seva finalitat és aportar dades noves, sobre la base de nous fets o de la presència del dret preterit, que puguin dur al Tribunal a reformar o a reposar per "*contrari imperi*" la resolució anteriorment dictada.

Per aquesta raó institucional i d'acord amb la jurisprudència reiterada, constant i uniforme d'aquest

Tribunal Constitucional, "*l'acceptació d'un recurs de súplica està condicionada per la presentació per part del recurrent d'elements de fet o de dret nous*". Així s'expressa l'aute dictat en la causa 2017-22-RE que, a la seva vegada esmenta els autes dictats en les causes 2012-29-RE, 2013-24-RE, 2014-38-RE, 2016-11-RE i 2016-59-RE.

La no aportació de nous elements fàctics o jurídics suposa que el recurrent pretén substituir el raonament, que ha de ser i vol ser imparcial, del Tribunal, per la seva pròpia argumentació que, per essència i sense que, per tant, se li pugui fer cap retret al respecte, té naturalesa i funció parcial. En conseqüència, en aquests casos, el recurs de súplica ha de ser desestimat.

2.2. En el recurs de súplica que interposa el recurrent, l'argumentació se centra en què la decisió del Tribunal de Corts es produeix "*sense justificar perquè les proves proposades són rebutjades com a impertinents*" i el recurrent afegeix que ni el Tribunal Superior de Justícia ni el Tribunal Constitucional aporten argumentació alguna al respecte d'aquest punt. Amb independència que aquesta darrera afirmació sembla desconèixer la funció que correspon a aquest Tribunal, el cert és que ja en l'aute d'inadmissió a tràmit ara recorregut es va considerar que l'actuació de la jurisdicció ordinària en rebutjar les diligències proposades havia estat suficientment justificada.

Procedeix remarcar en primer terme que, com diu la jurisprudència i la doctrina constitucional del nostre entorn jurídic, el dret d'utilitzar els mitjans de prova previstos per una de les parts per a la seva defensa és un dret de configuració legal, per la qual cosa el seu exercici haurà d'ajustar-se a les normes reguladores de cada ordre jurisdiccional. En aquest cas es tractava d'un procediment penal i de la pràctica de "*totes les diligències oportunes*" (paràgraf 2n de l'article 39.3 del Codi de procediment penal). No estem, per tant, en presència formal de la fase de proposició i d'admissió de proves que essencialment correspon al període del judici oral. D'altra banda, s'ha de tenir present que l'instructor "*ha de practicar totes les diligències necessàries per aclarir i fer constar els fets i les circumstàncies, tan adverses com favorables, que puguin influir en la seva qualificació, a fi d'inquirir la veritat material i real*" i "*ha de practicar aquelles diligències que proposi el fiscal o les parts, si no les considera inútils o perjudicials; en aquest darrer cas ho ha de motivar degudament*". Finalment, cal recordar que en l'àmbit del procediment penal, la posició de les parts no és absolutament simètrica, ja que el querellat gaudeix de la presumpció d'innocència i que, com sosté la *communis opinio* dels juristes, el fet de sotmetre una persona a un procés penal ja és, d'alguna manera, una pena.

2.3. No estem, doncs, en presència de proves sinó de "*diligències*". I, la legislació ordinària només exigeix la motivació de la inadmissió d'aquelles que es considerin "*perjudicials*", no de les "*inútils*". D'altra banda, el desenvolupament natural del procediment i l'estratègia processal de la part acusadora, han propiciat que no s'hagi produït el tràmit procedimental específic de discernir sobre cada una de les "*diligències escaients*" (com diu l'aute del Tribunal de Corts del 26 de gener del 2017) per a la investigació de la veritat material i real. En efecte, després d'aquest aute configurat, pel que fa a les diligències, de manera general, la part querellant va presentar un escrit (datat del 7 de febrer del 2017) en el qual sol·licitava: 1) que el seu lletrat pogués intervenir en la pràctica de totes les declaracions dels querellats i en totes les altres diligències d'instrucció que es practiquessin; i, 2) la suspensió provisional de la declaració del querellant. Aquestes dues peticions van ser desestimades per providència del mateix 7 de febrer del 2017. I al dia següent, la mateixa part acusadora va formular l'incident de nul·litat d'actuacions, de l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials, als efectes de la interposició del recurs d'empara, sobre els dos aspectes suara esmentats, sense al·legar específicament com a motiu de nul·litat i d'inconstitucionalitat, la manca de pràctica de les diligències interessades a la querella ni la manca de motivació d'aquesta desestimació. Fet que, per ell mateix, podria donar lloc a la inadmissió del recurs d'empara i d'aquest

recurs de súplica.

No es pot dir tampoc que en les resolucions de la jurisdicció ordinària, s'hagi produït una incongruència omissiva o *ex silentio*, sinó que es va considerar que s'havien admès i practicat totes les diligències escaients, útils i pertinents, per a l'esclariment dels fets. El "*Resultant*" cinquè de l'aute del Tribunal de Corts del 31 de juliol del 2017 ja manifesta amb rotunditat que "*s'han practicat les actuacions que s'han considerat pertinents*", les quals detalla seguidament. I afegeix, al final del paràgraf, "*no estimant-se pertinent la pràctica de cap altra prova més*". Així doncs, les altres diligències proposades per la part querellant es van considerar inútils o impertinents i corresponia al recurrent la càrrega d'al·legar el seu caràcter decisiu o important, així com l'eventual indefensió soferta, cosa que no es va produir.

En conseqüència, no havent estat aportats en el recurs de súplica nous fets, ni nous elements de dret que contradiguin la resolució recorreguda, procedeix confirmar íntegrament l'aute d'inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, per no haver-se produït la vulneració dels drets fonamentals de la part que demanava l'empara.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. Desestimar el recurs de súplica formulat per la representació processal del Sr. Joan Samarra Naudi contra l'aute del Tribunal Constitucional del 9 d'abril del 2018 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2018-3-RE.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 7 de maig del 2018.

Isidre Molas Batllori
President

Vicepresident

Dominique Rousseau

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat

